

ПОЛОЖЕННЯ

**про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності
учасників освітнього процесу
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького**

ЗМІСТ:

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
2. ОBOB'ЯЗКИ ПОСАДОВИХ ОСІБ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ І БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТІ
3. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТІ
4. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПІД ЧАС АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТІ
5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЄСТРАЦІЇ ІНСТРУКТАЖІВ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

1. Загальні положення

1. Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (далі – Положення) визначає єдину систему організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу здобувачів вищої освіти, слухачів, аспірантів та працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (далі – Університет), а також обов'язки ректора та посадових осіб щодо забезпечення безпечних та нешкідливих умов навчання, утримання і праці, запобігання травматизму.

2. Це Положення розроблене з урахуванням Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26 грудня 2017 року № 1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти».

3. Вимоги цього Положення є обов'язковими для виконання учасниками освітнього процесу та працівниками Університету та спрямовані на забезпечення належних, безпечних і здорових умов навчання та праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

4. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в Університеті покладається на ректора.

5. Контроль за дотриманням вимог цього Положення здійснюють органи управління освітою за підпорядкуванням, органи державного нагляду за охороною праці, представники галузевої профспілки.

2. Обов'язки посадових осіб та організація роботи з охорони праці і безпеки життєдіяльності в Університеті

1. Ректор:

— організовує роботу з охорони праці у структурних підрозділах Університету згідно з чинним законодавством;

— визначає обов'язки і порядок взаємодії осіб, які беруть участь в управлінні охороною праці;

— забезпечує виконання наказів, розпоряджень, інструктивних матеріалів органів освіти з питань охорони праці, приписів органів державного нагляду, а також своєчасне виконання заходів колективного договору, угоди з охорони праці, пропозицій профспілкового комітету;

— створює в Університеті відповідно до Закону України «Про охорону праці» службу охорони праці, яка йому підпорядковується;

— організовує заслуховування на засіданнях, нарадах Університету звіти керівників структурних підрозділів з питань створення здорових і безпечних умов праці і проведення навчально-виховного процесу, стану травматизму. Виконання заходів колективного договору або угоди з охорони праці. Видає накази і розпорядження з цих питань;

— щорічно укладає колективний договір. Угоду з охорони праці і забезпечує їх виконання;

— організовує розслідування нещасних випадків у навчально-виховному процесі і повідомляє про них у відповідні органи;

— організовує роботу по розробленню інструкцій з безпечної праці, а також їх періодичний перегляд один раз на три роки;

— забезпечує проведення дозиметричного контролю в Університеті з обов'язковою його реєстрацією;

— організовує навчання здобувачів вищої освіти з питань охорони праці з наступною перевіркою знань у відповідності до діючих нормативних актів;

— організовує роботу по виконанню організаційно-технічних заходів впровадження державної системи стандартів безпеки праці;

— організовує проведення обов'язкових періодичних медичних оглядів здобувачів вищої освіти та працівників Університету;

— забороняє залучення здобувачів вищої освіти до роботи і виробничої практики без екологічного обстеження робочих місць відповідними органами державного нагляду;

— здійснює постійний зв'язок з громадськими і державними органами щодо запобігання травматизму здобувачів вищої освіти.

2. Проректор по навчальній роботі, проректор по виховній роботі:

— організовує виконання організаційно-технічних заходів по створенню здорових і безпечних умов проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти в аудиторіях, кабінетах, лабораторіях тощо;

— контролює наявність і використання навчального обладнання, приладів, хімреактивів під час навчально-виховного процесу;

— забезпечує впровадження вимог державних і галузевих стандартів з безпеки праці у виробництво і навчально-виховний процес;

— здійснює керівництво постійно діючою технічною комісією з введення в експлуатацію нових, реконструйованих навчальних приміщень і обладнання. Оформлює акти прийомки і подає їх на затвердження ректору;

— організовує навчання і перевірку знань працівників Університету з охорони праці, безпеки життєдіяльності, входить до складу комісії з перевірки знань;

— контролює проведення інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу в структурних підрозділах Університету;

— бере участь у розробленні розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору Університету;

— контролює дотримання працівниками посадових інструкцій у частині забезпечення охорони праці, безпеки життєдіяльності;

— бере участь в організації та проведенні адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці;

— відповідає за правильне та своєчасне розслідування нещасних випадків з учасниками навчально-виховного процесу, аналізує обставини нещасних випадків.

3. Проректор з наукової роботи:

— організовує роботу і здійснює контроль за виконанням заходів щодо створення безпечних і нешкідливих умов під час проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і експедиційних робіт, а також у студентських наукових товариствах, відповідно до чинних законодавчих, нормативних документів з охорони праці, безпеки життєдіяльності;

— організовує навчання і перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності наукових працівників структурних підрозділів Університету;

— організовує роботу щодо розроблення і періодичного перегляду інструкцій з охорони праці під час виконання наукових робіт; затверджує в

установленому порядку інструкції з охорони праці, що діють у науково-дослідних підрозділах Університету, контролює їх виконання;

— бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору;

— організовує спільно з профспілками Університету проведення громадського контролю за станом охорони праці;

— повідомляє ректора Університету про нещасні випадки, що сталися зі здобувачами вищої освіти, аспірантами, співробітниками під час проведення науково-дослідних і експедиційних робіт, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілим, відповідає за своєчасне розслідування.

4. Декан факультету:

— забезпечує створення здорових і безпечних умов під час проведення навчально-виховного процесу в Університеті;

— забезпечує проведення навчальних занять, виробничої практики здобувачів вищої освіти, науково-дослідних та інших робіт на кафедрах, у студентських наукових гуртках і наукових товариствах відповідно до чинного законодавства, нормативно-правових актів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності;

— керує розробленням і періодичним переглядом інструкцій з охорони праці та інструкцій з безпеки, узгоджує їх із службою охорони праці та подає на затвердження ректору Університету;

— організує на факультеті проведення інструктажів з питань безпеки життєдіяльності здобувачів вищої освіти, аспірантів;

— забезпечує навчання та перевірку знань працівників факультету з питань охорони праці;

— організовує і проводить спільно з представниками профспілки факультету оперативний адміністративно-громадський контроль за станом охорони праці;

— забезпечує спільно з профспілкою факультету систематичний розгляд на раді факультету стану умов праці та навчання у підрозділах, організовує

вивчення, узагальнення і поширення передового досвіду з охорони праці, безпеки життєдіяльності; бере участь у проведенні міжкафедральних нарад, конференцій з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності;

— бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору;

— бере участь у розслідуванні нещасних випадків, що трапились з учасниками навчально-виховного процесу.

5. Завідувач кафедри:

— здійснює безпосереднє керівництво і несе відповідальність за створення здорових, безпечних умов проведення навчально-виховного процесу на кафедрі;

— організовує розроблення і періодичний перегляд інструкцій з охорони праці та інструкцій з безпеки, узгоджує їх із службою охорони праці Університету та подає на затвердження ректору;

— проводить з кожним працівником кафедри інструктажі з охорони праці, оформляє у відповідному журналі;

— організовує проведення зі здобувачами вищої освіти інструктажів з охорони праці та інструктажів з безпеки життєдіяльності;

— забезпечує своєчасну явку на періодичний медичний огляд здобувачів вищої освіти, співробітників Університету;

— здійснює спільно з представником профспілки контроль за станом охорони праці, безпеки життєдіяльності;

— бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору;

— повідомляє керівника та службу охорони праці, безпеки життєдіяльності Університету про кожний нещасний випадок, що трапився під час навчально-виховного процесу; бере участь у його розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку.

6. Завідувач кабінету, лабораторії:

— несе безпосередню відповідальність за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, інвентаря тощо;

— розробляє і переглядає інструкції з безпеки під час проведення занять у кабінетах, лабораторіях, навчально-виробничих майстернях, навчальних господарствах, спортивних залах тощо;

— дозволяє використання обладнання, встановленого в лабораторіях, кабінетах, навчальних господарствах;

— контролює дотримання здорових і безпечних умов проведення виробничої практики здобувачами вищої освіти на підприємствах, в установах і організаціях, не дозволяє виконання робіт, що не передбачені умовами договору;

— проводить інструктажі з охорони праці під час навчального і навчально-виробничого процесу;

— проводить або контролює проведення викладачем інструктажів з безпеки життєдіяльності здобувачів вищої освіти з обов'язковою реєстрацією в журналі обліку навчальних занять (вступний) та в журналі встановленого зразка (первинний, позаплановий, цільовий);

— бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору;

— терміново повідомляє керівника та службу охорони праці, безпеки життєдіяльності Університету про кожний нещасний випадок, що трапився з учасником навчально-виховного процесу, організує при потребі надання потерпілому першої долікарської допомоги, бере участь у розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку.

7. Викладач, куратор групи:

— несе відповідальність за збереження життя і здоров'я здобувачів вищої освіти під час навчально-виховного процесу;

— проводить профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед здобувачів вищої освіти, аспірантів під час навчально-виховного процесу;

— проводить профілактичну роботу серед здобувачів вищої освіти, аспірантів щодо вимог особистої безпеки у побуті (дії у надзвичайних ситуаціях, дорожній рух, участь у масових заходах, перебування в громадських місцях, об'єктах мережі торгівлі тощо);

— терміново повідомляє ректора та службу охорони праці Університету про кожний нещасний випадок, що трапився з здобувачем вищої освіти, аспірантом, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілому, викликає медпрацівника;

— бере участь у розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку.

3. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час проведення науково-дослідної діяльності в Університеті

1. Проректор з наукової роботи:

— організовує роботу та здійснює контроль за виконанням заходів щодо створення безпечних і нешкідливих умов під час проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і експедиційних робіт, а також у студентських наукових товариствах, конструкторських бюро відповідно до законодавства про охорону праці, цього Положення;

— організовує навчання і перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності наукових, науково-педагогічних працівників структурних підрозділів;

— організовує роботу щодо розроблення і періодичного перегляду інструкцій з охорони праці під час виконання наукових робіт; затверджує в установленому порядку інструкції з охорони праці, що діють у науково-дослідних і дослідно-конструкторських (у тому числі студентських) підрозділах, контролює їх виконання;

— організовує забезпечення навчальних експедицій, партій, загонів спорядженням, обладнанням, засобами індивідуального захисту, інструкціями з

охорони праці, а також затверджує акти готовності виїзду навчальних експедицій, партій, загонів на науково-дослідні та експедиційні роботи;

- бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди);

- сприяє здійсненню громадського контролю за додержанням вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці;

- при настанні під час освітнього процесу нещасного випадку вживає заходів, передбачених Положенням про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися зі здобувачами вищої освіти під час освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

2. Начальник науково-дослідного сектору (заступник начальника науково-дослідної частини):

- здійснює безпосереднє керівництво і є відповідальним за організацію та дотримання безпечних і нешкідливих умов проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і експедиційних робіт відповідно до законодавства з охорони праці, цього Положення;

- організовує проведення науково-дослідних робіт лише за наявності приміщень, приладів, обладнання, устаткування, що відповідають вимогам системи стандартів безпеки праці, правилам і нормам з охорони праці та прийняті до експлуатації;

- розглядає і подає на затвердження проректору з наукової роботи договори на науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи після погодження їх службою охорони праці, безпеки життєдіяльності;

- бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди);

- сприяє здійсненню громадського контролю за додержанням вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці;

- при настанні під час освітнього процесу нещасного випадку вживає заходів, передбачених Положенням про порядок розслідування нещасних

випадків, що сталися зі здобувачами вищої освіти під час освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

3. Керівник науково-дослідної роботи (теми):

— здійснює безпосереднє керівництво і є відповідальним за організацію і забезпечення безпечних і нешкідливих умов проведення науково-дослідної і дослідно-конструкторської роботи відповідно до законодавства з охорони праці, цього Положення;

— організовує проведення науково-дослідної роботи лише за наявності приміщень, приладів, установок, обладнання, устаткування, що відповідає вимогам стандартів безпеки праці, правилам і нормам з охорони праці;

— відповідає за безпечну експлуатацію приладів, установок, обладнання, а також захисних, сигнальних і протипожежних пристроїв, контрольно-вимірювальних приладів, посудин, що працюють під тиском, безпечне використання, забезпечення і транспортування вибухових, отруйних, радіоактивних, легкозаймистих та інших шкідливих для життя і здоров'я речовин;

— проводить первинний (на робочому місці), повторний, позаплановий інструктаж з охорони праці із учасниками освітнього процесу відповідно до Положення про службу з охорони праці та безпеки життєдіяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, допускає до самостійної роботи;

— розробляє інструкції щодо безпечного використання нових матеріалів, обладнання, проведення відповідних процесів;

— сприяє здійсненню громадського контролю за додержанням вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці;

— бере участь у розробленні розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди);

— при настанні під час освітнього процесу нещасного випадку вживає заходів, передбачених Положенням про порядок розслідування нещасних

випадків, що сталися зі здобувачами вищої освіти під час освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

4. Організація роботи з охорони праці під час адміністративно-господарської діяльності в Університеті

1. Заступник керівника з адміністративно-господарської роботи:

— забезпечує експлуатацію і догляд будівель, споруд і територій відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових актів з охорони праці, керує ремонтами відповідно до будівельних норм і правил;

— забезпечує дотримання вимог правил охорони праці під час експлуатації виробничого, енергетичного, вентиляційного обладнання, машин, механізмів, парових і водогрійних котлів, посудин, що працюють під тиском;

— відповідно до чинних нормативно-правових актів забезпечує дотримання норм санітарно-гігієнічного стану побутових і допоміжних приміщень, територій;

— забезпечує навчальні приміщення, лабораторії, кабінети, господарські і культурно-побутові підрозділи Університету обладнанням та інвентарем відповідно до вимог правил і норм з охорони праці;

— відповідно до чинних нормативно-правових актів організовує проведення щорічних замірів опору ізоляції електроустановок та електропроводки, заземлювальних пристроїв, вимірювання освітленості у приміщеннях Університету;

— організовує зберігання на складах палива, вибухових і отруйних матеріалів, легкозаймистих і горючих рідин, сильнодіючих отрут, балонів зі зрідженими газами тощо, обладнання, сировини, матеріалів відповідно до правил і норм з охорони праці;

— розробляє і періодично переглядає інструкції з охорони праці під час виконання конкретних господарських робіт, узгоджує їх із службою охорони праці;

— проводить інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, забезпечує навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в адміністративно-господарських підрозділах;

— бере участь у проведенні адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці;

— бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору;

— терміново повідомляє ректора Університету і службу охорони праці, безпеки життєдіяльності Університету про нещасні випадки, що сталися з працівниками адміністративно-господарських підрозділів, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілим.

2. Головний бухгалтер (бухгалтер):

— здійснює контроль за правильною витратою коштів, які виділяються на виконання заходів окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору, забезпечує виконання заходів, що передбачені чинним законодавством з охорони праці, безпеки життєдіяльності;

— веде облік коштів, що витрачаються на виконання заходів з охорони праці, готує довідку ректору Університету про фактичну витрату коштів на виконання цих робіт;

— організовує передплату періодичних видань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

3. Начальник відділу кадрів (інспектор відділу кадрів):

— оформляє на роботу осіб, які пройшли вступний інструктаж та інструктажі на робочому місці з охорони праці, безпеки життєдіяльності, а також переведення на іншу роботу за висновками лікувально-профілактичної установи;

— оформляє направлення працівників на навчання і перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності

— оформляє на роботу жінок і осіб віком до вісімнадцяти років з урахуванням чинних законодавчих та нормативно-правових актів про застосування праці неповнолітніх і жінок;

— контролює наявність посадових інструкцій, у яких обов'язково відображено питання охорони праці, безпеки життєдіяльності.

5. Порядок проведення та реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності

1. Інструктажі з безпеки життєдіяльності проводяться із здобувачами вищої освіти. Інструктажі містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо.

2. Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до Університету здобувача вищої освіти проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності службами охорони праці, безпеки життєдіяльності. Програма вступного інструктажу розробляється в Університеті на основі орієнтовного переліку питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти (додаток 1). Програма та порядок проведення вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності затверджуються наказом ректора Університету.

3. Запис про вступний інструктаж робиться на окремій сторінці журналу обліку навчальних занять.

4. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться на початку заняття у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо, перед початком канікул, а також за межами Університету, де освітній процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводять викладачі, куратори груп, тренери, керівники гуртків тощо. Цей інструктаж проводиться із здобувачами вищої освіти, а також з батьками, які беруть участь у позанавчальних заходах.

5. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності, який проводиться перед початком кожного практичного заняття (практичної, лабораторної роботи тощо), реєструється в журналі обліку навчальних занять, виробничого навчання на сторінці предмета в розділі про запис змісту уроку, заняття.

6. Позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності зі здобувачами вищої освіти проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, що може призвести чи призвело до травм, аварій, пожеж тощо, зміни умов виконання навчальних завдань (лабораторних робіт, трудового навчання, виробничої практики, професійної підготовки тощо), нещасних випадків.

7. Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться із здобувачами вищої освіти у разі організації позанавчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо), під час проведення громадських, позанавчальних робіт (прибирання територій, приміщень, проведення науково-дослідних робіт на навчально-дослідній ділянці тощо).

8. Реєстрація первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки життєдіяльності проводиться в журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності, що зберігається в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо.

Виконавець
Інженер з охорони праці

Тетяна КУКЛА

ПОГОДЖЕНО:
Провідний юрисконсульт

Анастасія ЄРМАК

Додаток 1
до ПОЛОЖЕННЯ
про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників
освітнього процесу
МДПУ ім. Богдана Хмельницького

ПЕРЕЛІК

питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти

1. Загальні відомості про заклад освіти, його структуру (кабінети, лабораторії, майстерні, спортзали тощо). Види та джерела небезпеки у навчальних приміщеннях, на спортивних майданчиках, навчально-дослідних ділянках тощо.

2. Загальні правила поведінки під час освітнього процесу. Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися в закладах освіти.

3. Вимоги пожежної безпеки в закладі освіти. Ознайомлення з Правилами пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України.

4. Радіаційна безпека, дії у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

5. Цивільний захист, техногенна безпека природного і техногенного характеру.

6. Безпека дорожнього руху. Поведінка на вулиці, ознайомлення з правилами дорожнього руху.

7. Побутовий травматизм, попередження та дії у разі нещасних випадків у побуті.

8. Домедична допомога у разі нещасних випадків, надзвичайних подій тощо.